

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
**AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A
O SEKTORU OSIGURANJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
U 2016. GODINI

Sarajevo, maj/svibanj 2017. godine

Uvod

Informacija o sektoru osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH), urađena je na osnovu analize finansijskih, statističkih i dodatnih izvještaja, revizorskih i aktuarskih mišljenja društava za osiguranje, te na osnovu provedenog posrednog i neposrednog nadzora u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji uređuju oblast osiguranja.

I pored usporenijeg rasta premije u posljednjim godinama, značajno je istaći da je u vremenskom periodu 2008. – 2016. godina, u kontinuitetu ostvaren pozitivan trend rasta premije koji se kretao od 13,07 % u 2008. godini do 7,00 % u 2016. godini u odnosu na prethodne godine.

U 2008. godini 15 društava za osiguranje ostvarilo je premiju u iznosu 335,7 mil. KM, koja je u 2016. godini dostigla nivo od 446,6 mil. KM, odnosno veća je za 33,04 %, a koju je ostvarilo 13 društava za osiguranje.

Ostvarena bruto premija po stanovniku* - gustoća osiguranja u 2016. godini, na području Federacije BiH iznosi 198 KM. U prošloj godini gustoća je iznosila je 148 KM, u 2014. godini gustoća iznosila 142 KM, dok je u 2013. godini gustoća iznosila 135 KM.

miliona KM

Opis	2014.				2015.				2016.			
	Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%
Kapital	2420	91,36	229	8,64	2602	91,11	254	8,89	2708	91,15	263	8,85
Bilansna suma	16151	94,15	1003	5,85	17193	94,01	1096	5,99	18382	93,96	1182	6,04
Broj Zaposlenih	6960	73,12	2558	26,88	6683	72,43	2544	27,57	6615	70,70	2.741	29,30
Br. banaka / društava	17	56,67	13	43,33	17	56,67	13	43,33	15	51,72	14	48,28

Finansijski sektor – banke*/osiguranje

* Podatak o broju stanovnika – web stranica Federalnog Zavoda za statistiku www.fzs.ba (pristupljeno na stranicu 01.05.2017. godine)

* Podaci o bankarskom sektoru preuzeti iz Informacije o bankarskom sistemu FBiH 31.12.2016.godine (www.fba.ba)

Učesnici na tržištu osiguranja

Društva za osiguranje

Na dan 31.12.2016. godine u Federaciji poslovalo je 14 društava za osiguranje registrirano za obavljanje poslova osiguranja, od čega šest društava obavlja isključivo poslove neživotnih osiguranja, sedam društava poslove neživotnih i životnog osiguranja (kompozitna društva) i jedno društvo poslove reosiguranja.

Neživotna osiguranja	Neživotna i životno osiguranje	Reosiguranje
ASA	BSO	Bosna RE
Camelija	Croatia	
Euroherc	Grawe	
VGT	Merkur BH	
Zovko	Sarajevo	
Central	Triglav	
	Uniqa	

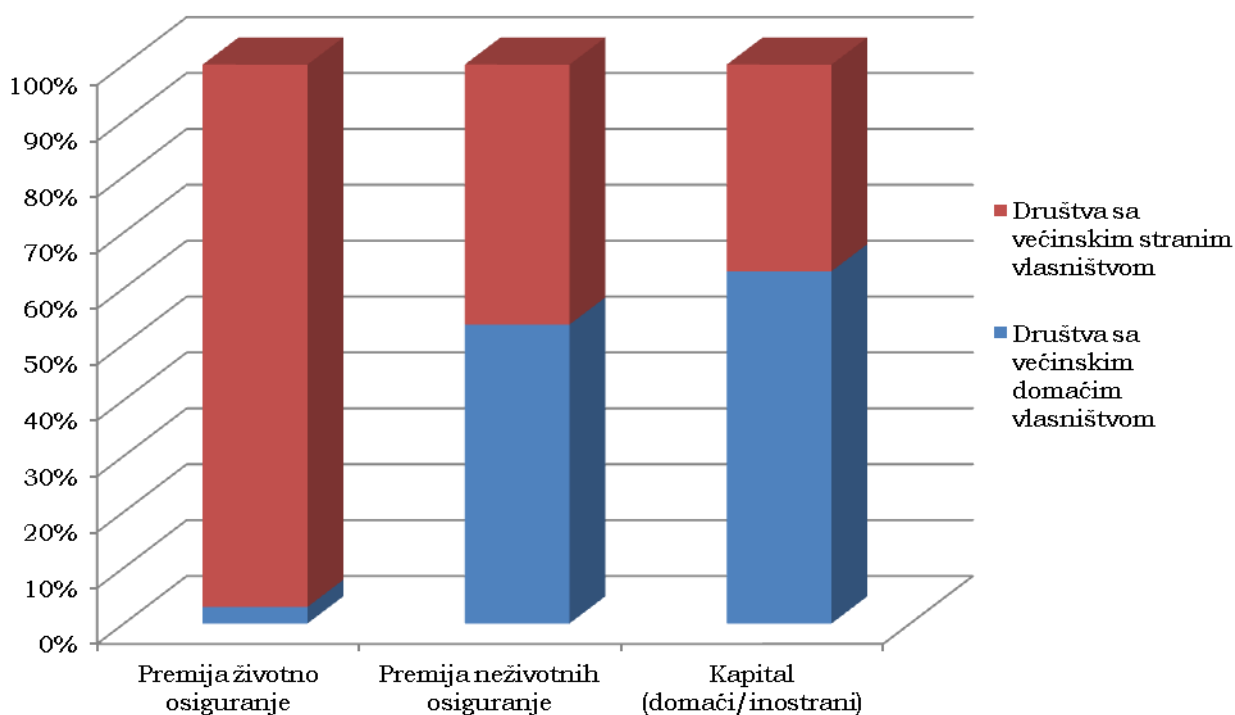
Od navedenih društava jedanaest posluje na području Republike Srpske (u daljem tekstu: RS) putem podružnica i to: ASA, BSO, Camelija, Croatia, Euroherc, Merkur BH, Sarajevo, Triglav, Uniqa, VGT i Zovko.

Sedam društava iz RS ima dozvolu da posluje na području Federacije putem podružnica i to: Aura, Dunav, Drina, Atos, Brčko Gas, Wiener i Mikrofin.

Osnivanjem podružnica u Federaciji BiH i u RS-u obezbjeđuje se funkcionisanje jedinstvenog tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini.

U toku 2016. godine osnovano je jedno novo društvo za osiguranje, Central osiguranje koje se bavi neživotnim osiguranjima i koje je u većinskom vlasništvu rezidenta.

Osam društava je u većinskom vlasništvu rezidenata.

Pregled premije prema vlasničkoj strukturi

Učešće društava u većinskom vlasništvu nerezidenata u ukupnoj premiji u 2016. godini iznosi 59,02 % (u 2015. godini učešće je iznosilo 56,33 %). U životnom osiguranju navedeno učešće iznosi 97,04 %, a u neživotnom osiguranju 46,51 %, što dovodi do zaključka da društva koja su u većinskom stranom vlasništvu u odnosu na prethodni period imaju tendenciju rasta učešća na tržištu osiguranja.

Ostali učesnici na tržištu osiguranja

Pored vlastitog kanala prodaje osiguranja društva sve više prodaju police osiguranja putem posrednika u osiguranju, koji u ime i za račun društva zaključuju ugovore o osiguranju (zastupnici u osiguranju) ili dovode u vezu društvo sa osiguranicima s ciljem ugovaranja osiguranja (brokeri u osiguranju).

U registrima Agencije za nadzor upisano je 210 pravnih i fizičkih lica, posrednika u osiguranju i to : 49 pravna lica (37 društva za zastupanje u osiguranju, 2 poštanska operatera i 2 društva za zastupanje registrovana u RS, a koja pružaju usluge zastupanja u osiguranju u Federaciji BiH putem organizacione jedinice, 6 brokerskih društava i 2 brokerska društva registrovana u RS, koja pružaju usluge posredovanja u osiguranju na području Federacije BiH putem organizacione jedinice), 150 fizičkih lica-zastupnika u osiguranju (100 obrta, 50 zastupnika u svojstvu direktora društava za zastupanje i zaposlenih kod poštanskih operatera) i 11 brokera-fizičkih lica u svojstvu direktora i lica ovlaštenih za zastupanje.

Od ukupnog iznosa premije u 2016. godini 25,13 % premije je ostvareno putem posrednika u osiguranju. U predhodnoj godini učešće je iznosilo 31,07 %.

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zaštitni fond) uspostavljen je Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornost. Nadležnost Zaštitnog fonda je pokrivanje šteta koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od odgovornosti (ako je lice koje je odgovorno za nezgodu nepoznato-nematerijalna šteta ili ako je nezgodu prouzročilo neosigurano vozilo-materijalna i nematerijalna šteta), kao i štete kada je društvu oduzeto odobrenje za rad i pokrenut postupak posebne likvidacije.

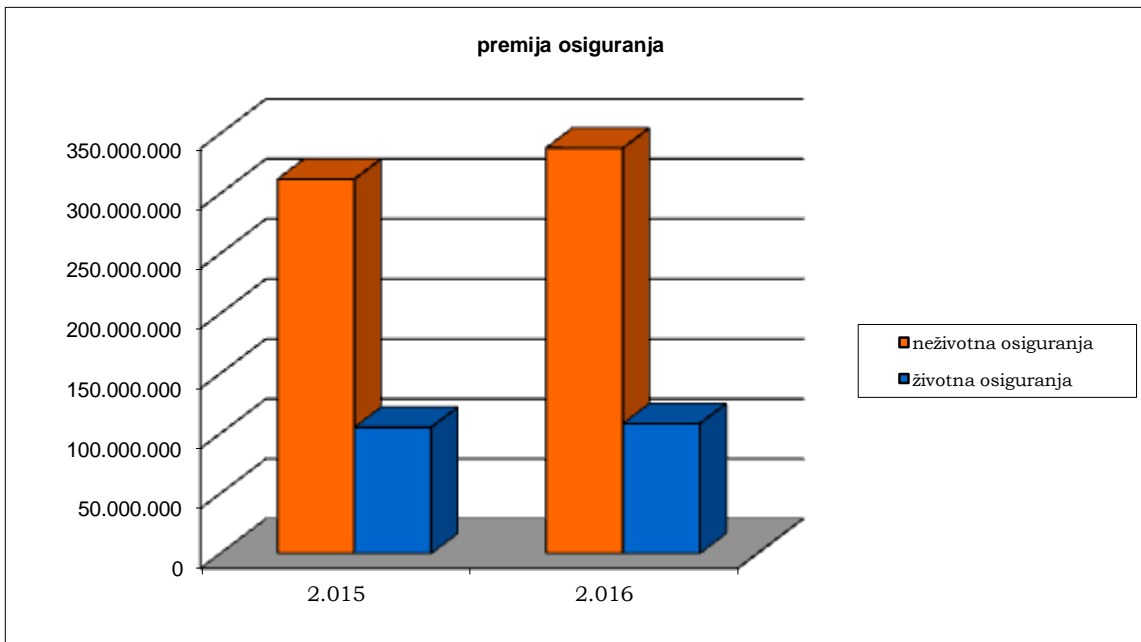
U narednoj tabeli daje se pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva za period 2014. -2016. godina:

Redni broj	Odštetni zahtjevi	2014.	2015.	2016.	Index 2016/2015
1.	Isplaćeno	1063	1352	843	62,35
2.	Vrijednost isplaćenih odštetnih zahtjeva	3.542.808	3.591.578	2.684.075	74,73

Struktura portfelja osiguranja

Premija koju su društva ostvarila na tržištu osiguranja FBiH u periodu 01.01.-31.12.2016. godine iznosila je 446.550.218 KM, od čega je 338.150.615KM ili 75,73 % ostvareno u okviru poslova neživotnih osiguranja, a 108.399.603 KM ili 24,27 % u životnom osiguranju. Ostvareno je povećanje premije za 7,00% u odnosu na prethodnu godinu (povećanje premije u 2015. godini iznosilo je 4,46 %).

U strukturi premije povećanje u okviru životnog osiguranja iznosi 3,00 % (povećanje u 2015. godini 6,01 %), a kod neživotnih osiguranja 8,35 % (povećanje u 2015. godini 3,96 %).

Od ukupnog iznosa premije 42.420.441 KM ili 9,49 % društva su ostvarila putem podružnica u Republici Srpskoj, što je neznatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu (u 2015.godini povećanje je iznosilo 9,47%). Od navedenog iznosa 28.419.944 KM ili 66,99 % ostvareno je u okviru neživotnih, a 14.000.498KM ili 33,01 % u okviru životnog osiguranja.

Podružnice društava iz Republike Srpske u Federaciji BiH ostvarile su premiju u iznosu 31.665.107 KM što je za 9,99 % više u odnosu na 2015. godinu, i ista je uglavnom ostvarena u okviru neživotnih osiguranja .

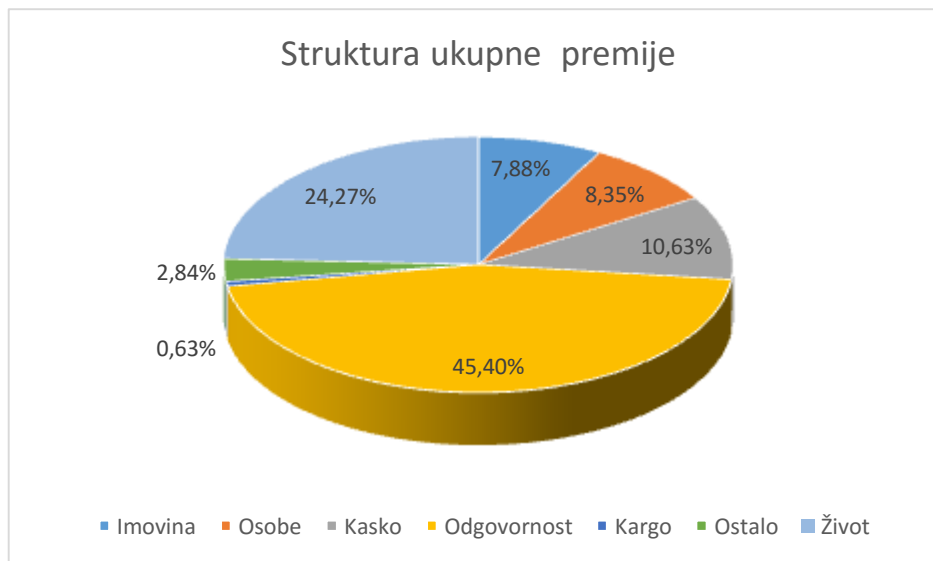
Rast premije ostvarilo je deset društava, dok su dva društva zabilježila smanjenje premije. U okviru životnog osiguranja rast premije ostvarilo je tri društva, dok je pad premije zabilježen kod četiri društva.

Nije došlo do značajnijih promjena kada je u pitanju učešće društava sa značajnim udjelom na tržištu.

U izvještajnom periodu ukupna premija predana u saosiguranje iznosi 1.454.875,00 KM ili 0,42 % ukupne premije, dok je u istom periodu prethodne godine učešće premije saosiguranja iznosilo 2,62 %. Najveći dio premije predane u saosiguranje odnosi se na vrstu osiguranja 01-osiguranje nezgode i vrstu 14 – Osiguranje kredita u ukupnom iznosu 886.356,00 KM ili 60,92 % ukupne

premije saosiguranja. U istom periodu prethodne godine najveći iznos premije predan u saosiguranje je kod vrste osiguranja 14 – osiguranje kredita (81,74 % ukupne premije saosiguranja).

U strukturi ukupnog osigurateljnog portfelja preovladavaju neživotna osiguranja sa 75,73 % učešća i u odnosu na prethodnu godinu veće je za 0,95%, kada je učešće iznosilo 74,78 %. Navedeno ukazuje na blago povećanje učešća neživotnih osiguranja.

Životno osiguranje u strukturi ukupnog portfelja učestvuje sa 24,27 %. U 2015.godini učešće je iznosilo 25,22 %. Navedeno ukazuje na blagi pad učešća životnog osiguranja u ukupnom portfelju.

U okviru neživotnih osiguranja, 91,63 % se odnosi na sljedeće vrste osiguranja: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila (automobilske odgovornosti) 58,11%, osiguranje cestovnih vozila – kasko 14,04 %, imovinska osiguranja 10,42 % i osiguranje od nezgode 9,06 %.

Učešće premije obaveznih osiguranja u ukupnoj premiji iznosi 45,38 %, i uglavnom se odnosi na obavezno osiguranje od autoodgovornosti (44,00 %). Premija osiguranja od *automobilske odgovornosti* iznosi 196.494.818 KM i povećana je za 8,18 % u odnosu na prethodnu godinu. Navedeno ukazuje da je i

dalje prisutna dominacija osiguranja od autoodgovornosti, koja je karakteristična i za druge zemlje u okruženju, odnosno za zemlje u tranziciji.

U izvještajnom periodu na području Federacije BiH, broj osiguranih vozila iznosi 660.221 tako da prosječna premija za osiguranje od autoodgovornosti iznosi 298,00 KM i veća je za 4,1 % u odnosu na prosječnu premiju 2015. godine. Navedeno je najvećim dijelom rezultat dodatnih aktivnosti Agencije za nadzor u vezi sa adekvatnom primjenom bonus-malus sistema AO.

Učešće premije kasko osiguranja u ukupnoj premiji iznosi 10,63 %. U okviru premije neživotnih osiguranja učešće iznosi 14,04 %. Premija kasko osiguranja iznosi 47.488.887,00 KM i veća je za 3,25 % u odnosu na 2015. godinu.

Premija imovinskih osiguranja učestvuje u ukupnoj premiji sa 7,88 % i njeno učešće u ukupnoj premiji je manje za 1,45 % u odnosu na prethodnu godinu. U premiji neživotnih osiguranja, premija imovinskih osiguranja, učestvuje sa 10,42%. Premija vrste 09-ostala osiguranja imovine iznosi 15.510.025,00 KM i manja je za 12,41% u odnosu na prethodnu godinu, dok premija vrste 08-osiguranja imovine od požara iznosi 19.700.650,00 KM i bilježi pad od 7,19 % u odnosu na prethodnu godinu. Za očekivati je bio rast premije imovinskih osiguranja naročito nakon elementarnih nepogoda (poplave) iz prethodnog perioda. Međutim, i pored aktivnosti Agencije za nadzor na spoznaji funkcije osiguranja to se nije ostvarilo.

Premija osiguranja osoba od nezgode i zdravstvenog osiguranja u ukupnoj premiji učestvuje sa 8,35 %, i bilježi rast u odnosu na prethodnu godinu kada je učešće iznosilo 8,09 %. U okviru ove vrste osiguranja najveći dio premije se odnosi na osiguranje od nezgode (82,14%) i ista je veća za 10,36 % u odnosu na 2015. godinu, dok je premija zdravstvenog osiguranja veća za 10,92 % u odnosu na prethodnu godinu. Rast dobrovoljnih i rast zdravstvenog osiguranja je evidentan zbog stanja zdravstvenih usluga u BiH.

Bilansna struktura

Bilansna struktura sektora osiguranja (uključujući i reosiguranje) sačinjena je na osnovu podataka iz dostavljenih finansijskih izvještaja društava u 2016. godini i prateće dokumentacije društava za osiguranje, te analize osnovnih bilansnih pozicija za 2014., 2015. i 2016. godinu:

AKTIVA

Opis pozicije	31.12.2014. godine	Učešće/ %	31.12.2015. godine	Učešće/ %	31.12.2016. godine	Učešće/ %	Index 15/14	Index 16/15
Nematerijalna imovina	4.896.174	0,49	5.254.886	0,48	5.047.032	0,43	107,33	96,04
Materijalna imovina	104.268.316	10,39	95.565.961	8,72	105.451.887	8,92	91,65	110,34
Ulaganja	616.666.603	61,47	698.423.146	63,73	782.915.779	66,23	113,26	112,10
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	106.854.416	10,65	109.866.586	10,03	114.400.387	9,68	102,82	104,13
Potraživanja	92.230.804	9,19	84.216.462	7,69	73.324.954	6,20	91,31	87,07
Ostala imovina	38.890.265	3,88	61.736.039	5,63	57.048.097	4,83	158,74	92,41
Plaćeni troš. bud razdoblja i nedospjela napl. prihoda	39.319.366	3,92	40.783.187	3,72	43.867.550	3,71	103,72	107,56
UKUPNA AKTIVA	1.003.125.943	100,00	1.095.846.268	100,00	1.182.055.684	100	109,24	107,87

PASIVA

Opis pozicije	31.12.2014. godine	Učešće/ %	31.12.2015. godine	Učešće/ %	31.12.2016. godine	Učešće/ %	Index 15/14	Index 16/15
Kapital i rezerve-vlastiti kapital	228.774.697	22,81	253.749.548	23,16	262.980.745	22,25	110,92	103,64
Tehničke rezerve-bruto	719.146.101	71,69	787.771.504	71,89	861.445.811	72,88	109,54	109,35
Ostale rezerve	3.867.965	0,39	3.737.719	0,34	3.455.054	0,29	96,63	92,44
Odgođena porezna obaveza	939.234	0,09	1.008.396	0,09	943.128	0,08	107,36	93,53
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	18.998	0,00	16.338	0,00	16.338	0,00	86	100,00
Finansijske obaveze	347.161	0,03	512.117	0,05	3.945.672	0,33	147,52	770,46
Ostale obaveze	43.106.248	4,30	40.752.079	3,72	39.367.960	3,33	94,54	96,60
Odgođeno plaćanje trošk. i prihod budućeg razd.	6.925.539	0,69	8.298.567	0,76	9.900.976	0,84	119,83	119,31
UKUPNA PASIVA	1.003.125.943	100,00	1.095.846.268	100,00	1.182.055.684	100	109,24	107,87

Struktura bilansne sume sektora osiguranja

Vrijednost bilansne sume u sektoru osiguranja iznosi 1.182.055.684,00 KM (uključujući i reosiguranje) i veća je za 7,87 % u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupne bilansne sume, neživotna osiguranja učestvuju sa 56,61 %, a vrijednost bilansne sume veća je za 6,52 % u odnosu na prethodnu godinu. Bilansna suma životnog osiguranja učestvuje sa 43,39 % i veća je u odnosu na prethodnu godinu za 9,68 % .

Struktura aktive

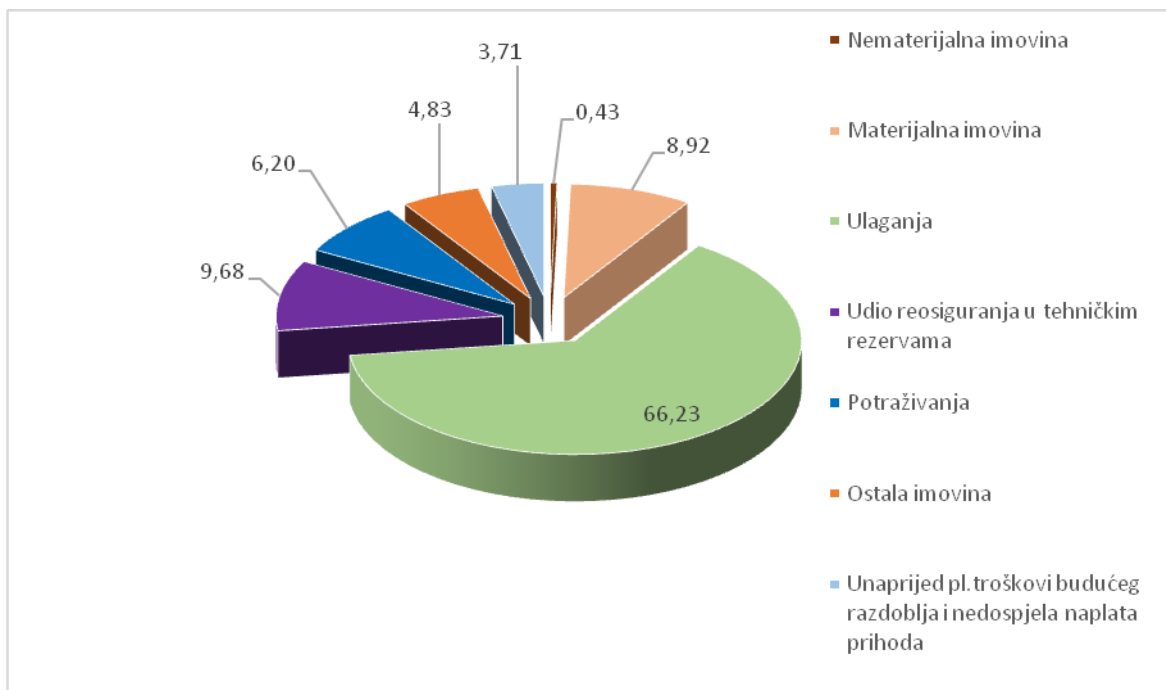
Vrijednost ukupne aktive iznosi 1.182.055.685,00 KM. U strukturi aktive ulaganja i potraživanja učestvuju sa 72,44 %, dok se 27,56 % odnosi na: materijalnu i nematerijalnu imovinu, udio reosiguranja u tehničkim rezervama, unaprijed plaćene troškove budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda i ostalu imovinu. Ulaganja iznose 782.915.799,00 KM i u ukupnoj aktivni učestvuju sa 66,23 %.

U izvještajnom periodu potraživanja iznose 73.324.954,00 KM i u ukupnoj aktivni učestvuju sa 6,20 %. U 2015. godini učešće je iznosilo 7,69 %, a u 2014. godini 9,19 %, što ukazuje na pozitivan trend kada je u pitanju učešće potraživanja u ukupnoj aktivni sektora osiguranja.

U poređenju sa prethodnom godinom, došlo je do povećanja: materijalne imovine za 10,34 %, kod ulaganja 12,10 %, unaprijed plaćeni troškovi budućeg perioda i nedospjela naplata prihoda za 7,56%, dok je povećanje za 4,13 % ostvareno za udio reosiguranja u tehničkim rezervama.

Vrijednost aktive neživotnih osiguranja iznosila je 669.177.497,00 KM. U strukturi aktive neživotnih osiguranja ulaganja učestvuju sa 48,43 %, potraživanja sa 9,95%, dok je učešće nematerijalne, materijalne i ostale imovine, reosiguranja u tehničkim rezervama te vremenskih razgraničenja - unaprijed plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda 41,63 %.

Vrijednost aktive u životnom osiguranju iznosi 512.878.188,00 KM. Najveće učešće odnosi se na ulaganja (89,47 %) i ista su veća za 11,01 % u odnosu na prethodnu godinu .

Struktura ukupne aktive

Ulaganja

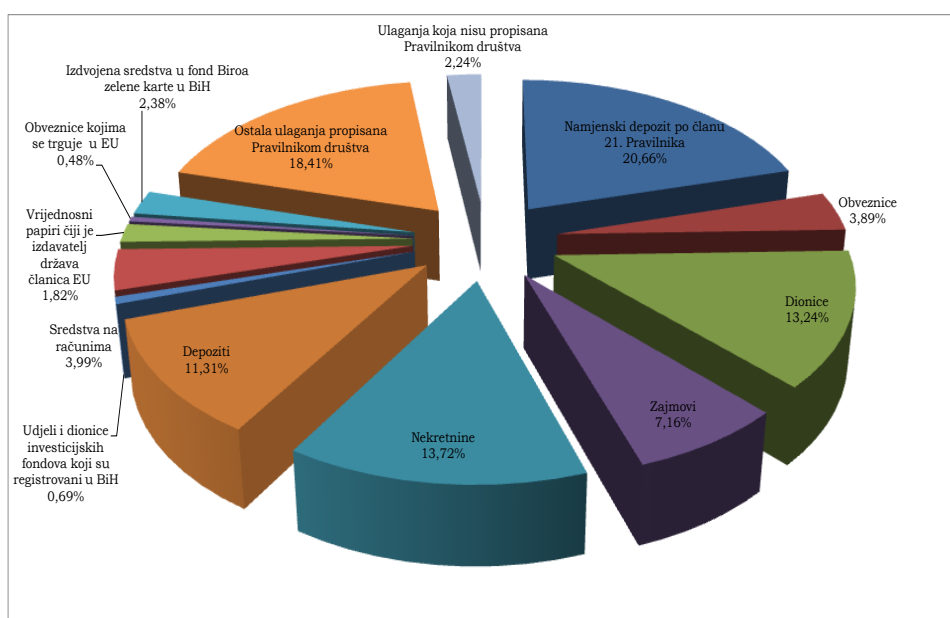
U skladu sa novim Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava - u daljem tekstu: Pravilnik, kojim su propisani oblici imovine u koji se mogu ulagati sredstva tehničkih rezervi neživotnih i životnog osiguranja i garantnog fonda, društva su bila obavezna uskladiti ulaganja sredstava sa odredbama navedenog Pravilnika do 30.06.2014. godine, vodeći računa da prilikom ulaganja sredstava ista usklade s vrstom poslova osiguranja koju obavljaju.

Pojedina društva za osiguranje su tražila saglasnost za prekoračenje ograničenog ulaganja, što je Agencija za nadzor u skladu sa propisima i odobrila.

Ulaganja sredstava garantnog fonda

Obračunata sredstva garantnog fonda u 2016. godini iznosila su 213.836.692,00KM.

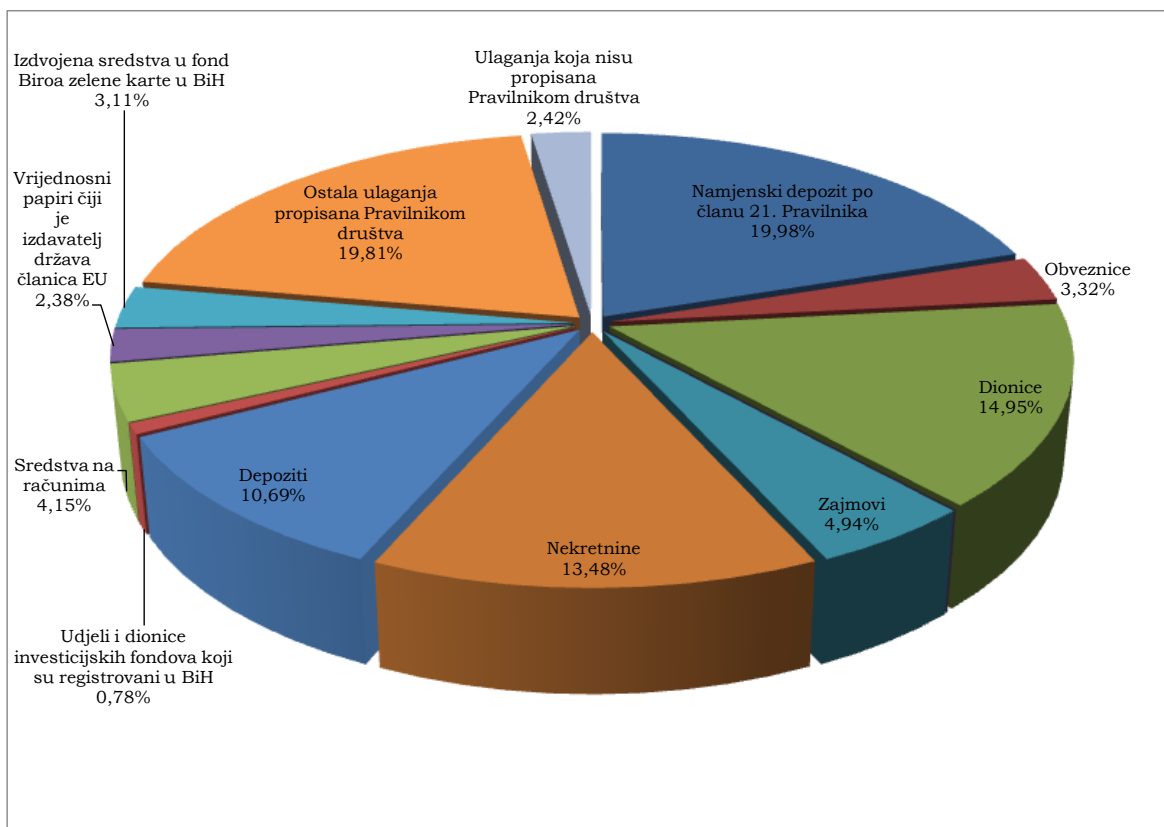
Društva prilikom ulaganja sredstva garantnog fonda u depozite (uključujući i depozit uložen u skladu sa članom 21. Pravilnika) vode računa o disperziji ulaganja. Sredstva garantnog fonda u iznosu 68.621.862,00 KM ili 32,20% obračunatih sredstava garantnog fonda su uložena u depozite kod 20 banaka od čega je u prvih pet banka *koncentrisano* 58,81 % sredstava.

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda

Ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja

Obračunata sredstva garantnog fonda neživotnih osiguranja (uključujući i društvo za reosiguranje) iznosila su 163.038.747,00 KM.

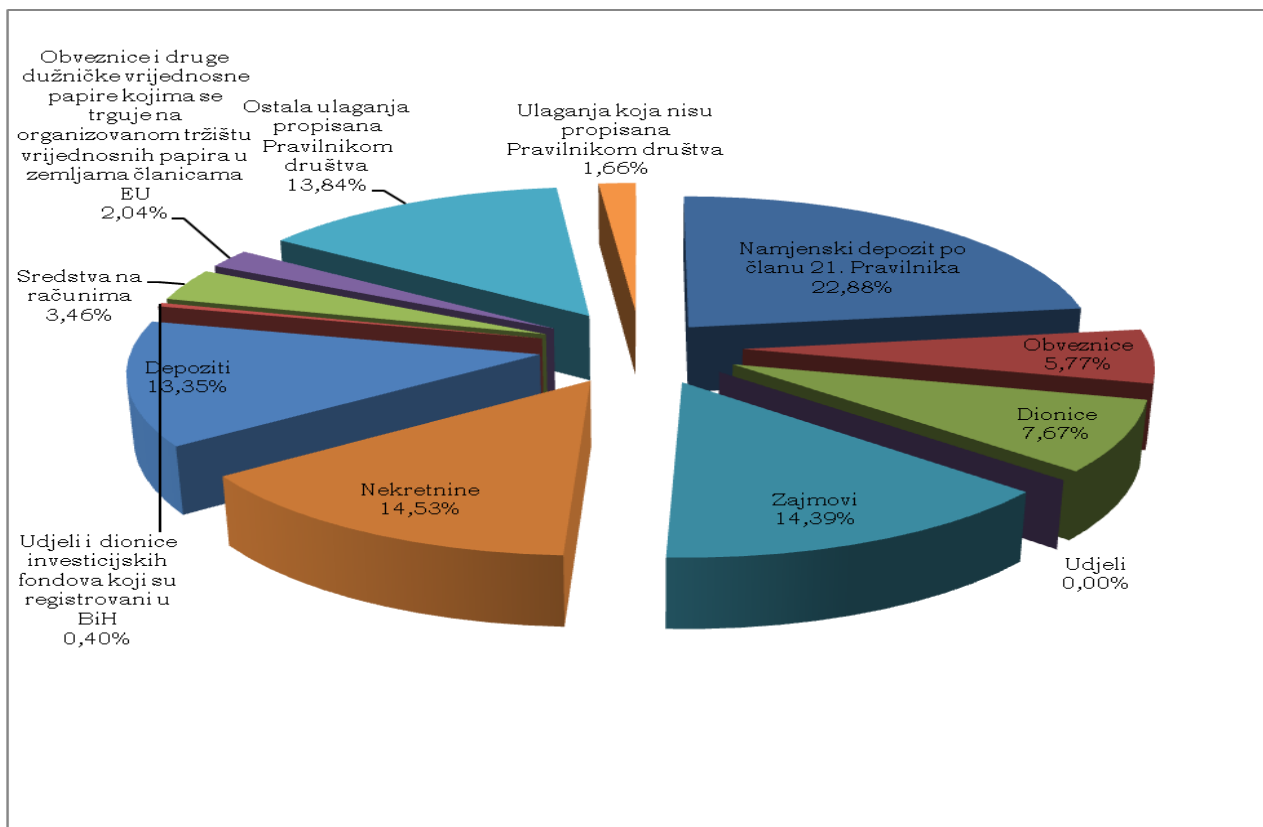

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja

Ulaganja sredstava garantnog fonda životnog osiguranja

Obračunata sredstva garantnog fonda životnog osiguranja iznosila su 50.039.356,00 KM.

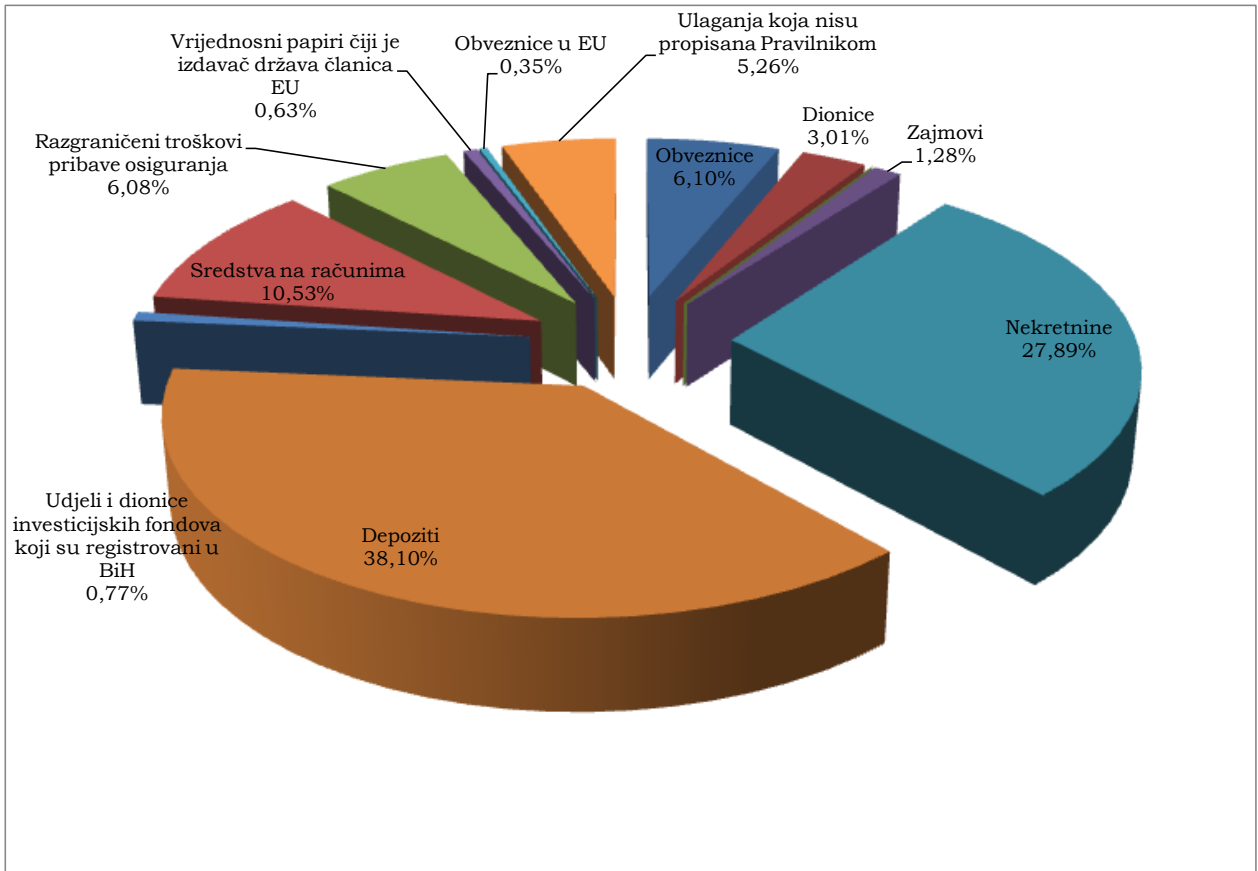
Ulaganja sredstava garantnog fonda životnog osiguranja

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda životnog osiguranja

Ulaganja sredstava tehničkih rezervi

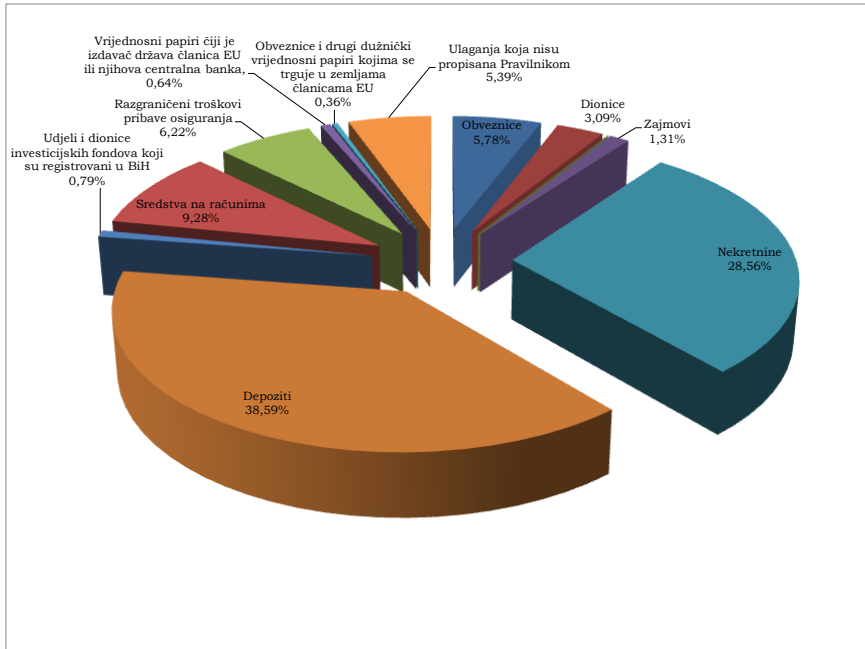
Ukupna obračunata sredstva tehničkih rezervi, bez matematičke rezerve, iznosila su 315.763.983,00 KM.

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Ulaganje sredstava tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

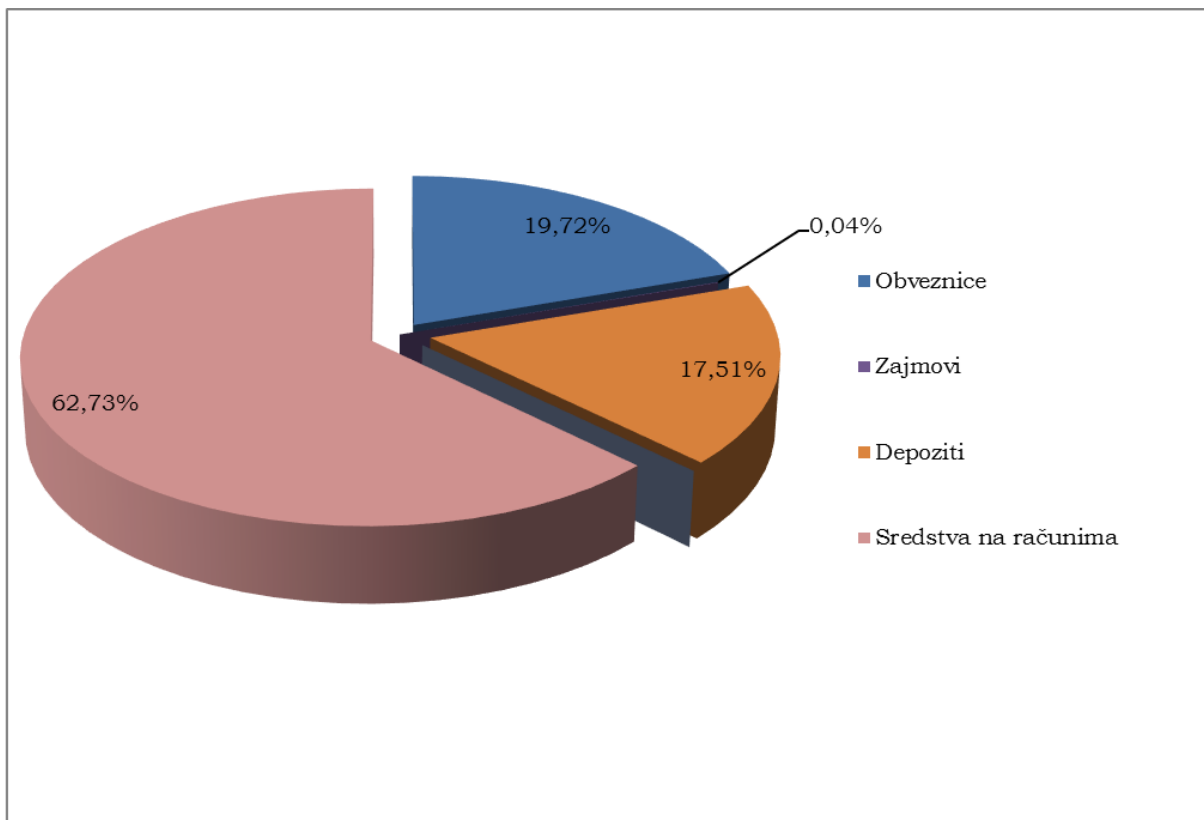
Sredstva tehničkih rezervi neživotnih osiguranja iznosila su 308.341.339,00 KM.

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Ulaganje sredstva tehničkih rezervi životnog osiguranja

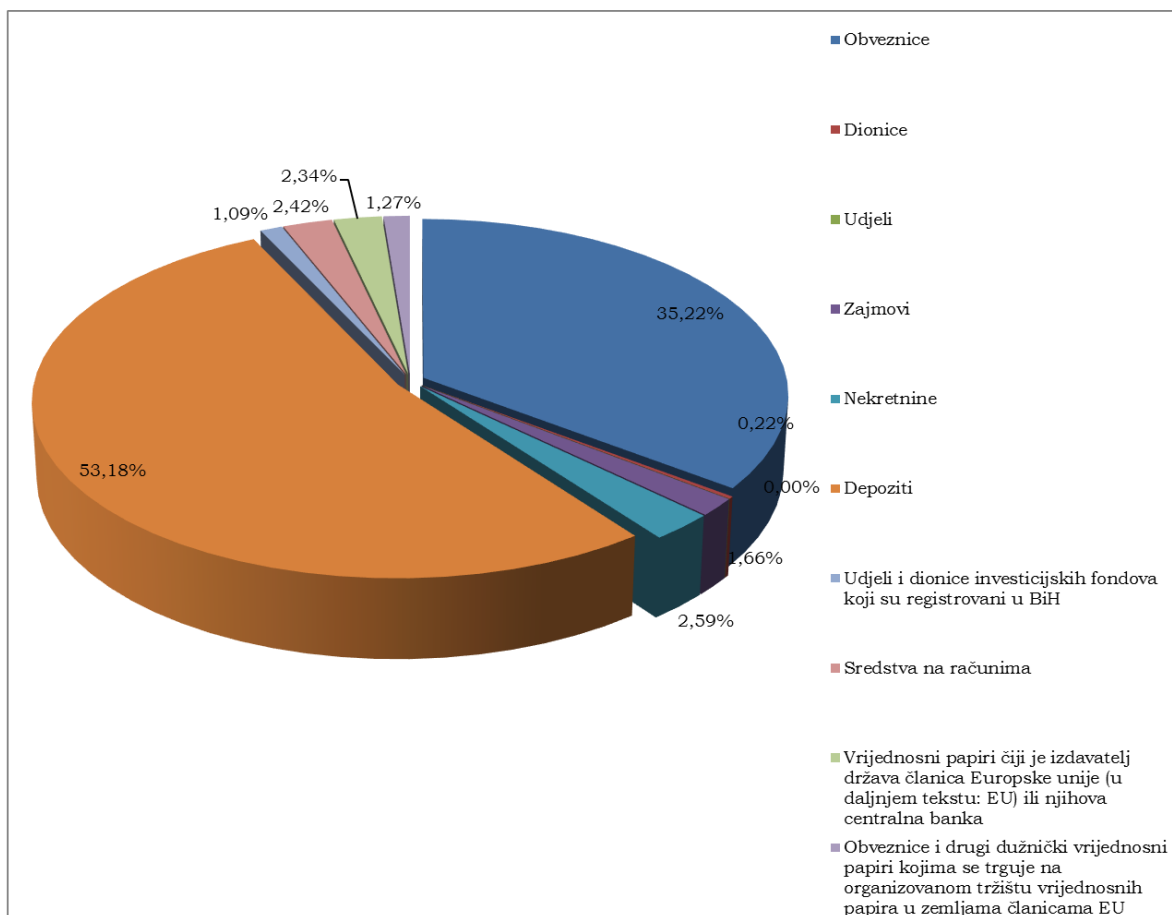
Sredstva tehničkih rezervi životnog osiguranja iznosila su 7.422.645,00 KM.

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi životnog osiguranja

Ulaganja sredstava matematičke rezerve

Obračunata sredstva matematičke rezerve iznosila su 431.481.056,00 KM.

Struktura ulaganja sredstava matematičke rezerve

Ulaganja sredstava preventive

Društva za osiguranje neživotnih osiguranja su u toku 2016. godine ukupno utrošila 2.448.424,00 KM (u 2015. godini 2.238.119,00 KM) sredstava preventive u namjene propisane internim pravilnikom, a u svrhu smanjenja osiguranog rizika, što je više u odnosu na isti period prethodne godine za 9,40 %.

Potraživanja

Potraživanja neživotnih osiguranja (uključujući i reosiguranje)

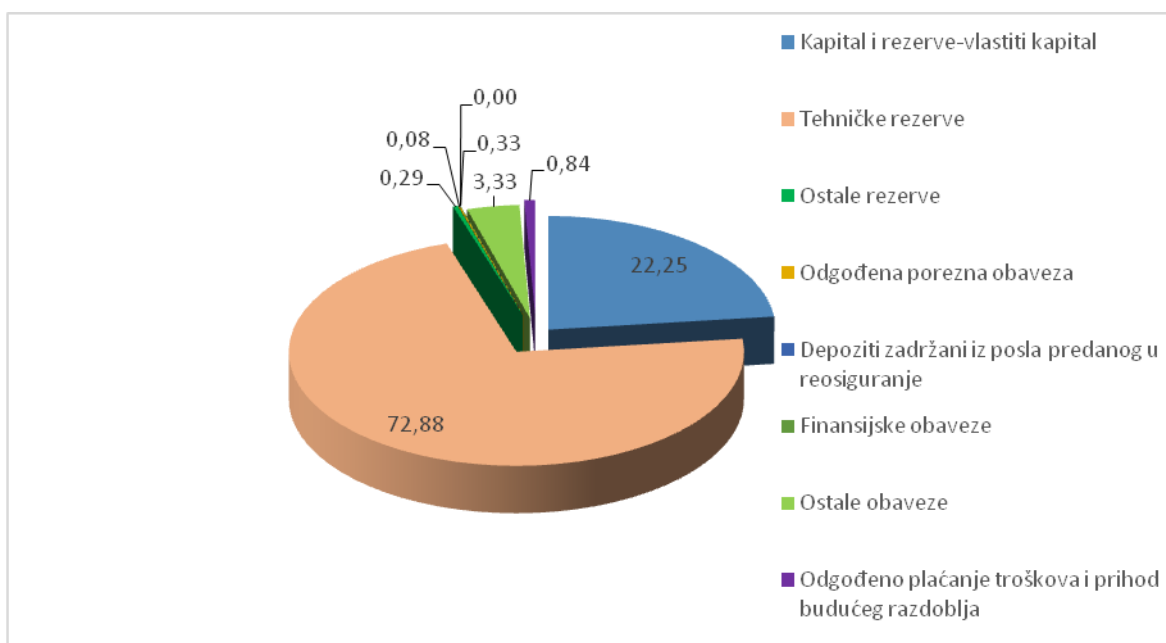
Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova neživotnih osiguranja na dan 31.12.2016. godine, ukupna potraživanja iznose 73.559.476,18 KM (na dan 31.12.2015. iznosila 84.839.071,00 KM).

Potraživanja životnog osiguranja

Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova životnog osiguranja na dan 31.12.2016. godine, ukupna potraživanja uključujući i potraživanja po osnovu datih zajmova i ostalih dugoročnih potraživanja iznose 10.147.740,00 KM.

Struktura pasive

U strukturi pasive najveće učešće imaju bruto tehničke rezerve 72,88 % i kapital i rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske) 22,25 %. Na finansijske i ostale obaveze te razgraničenja odnosi se 4,88 % pasive.

Struktura pasive

Kapital i tehničke rezerve

Kapital i tehničke rezerve u 2016. godini iznose 1.124.426.557,00 i veće su za 7,96 % u odnosu na prethodnu godinu.

Kapital

Kapital društava čini: dionički kapital, rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske rezerve), akumulirana dobit i dobit tekućeg perioda, umanjeno za vlastite dionice i gubitak. Iznos kapitala u 2016. godini je 262.980.745 KM, od čega se na dionički kapital odnosi 58,58 % ili 154.057.323 KM i koji je povećan za 16,03 % u odnosu na prethodnu godinu po osnovu dokapitalizacije jednog društva za osiguranje, osnivanja novog društva za osiguranje i povećanja dioničkog kapitala jednog društva za osiguranje iz zakonskih i statutarne rezervi.

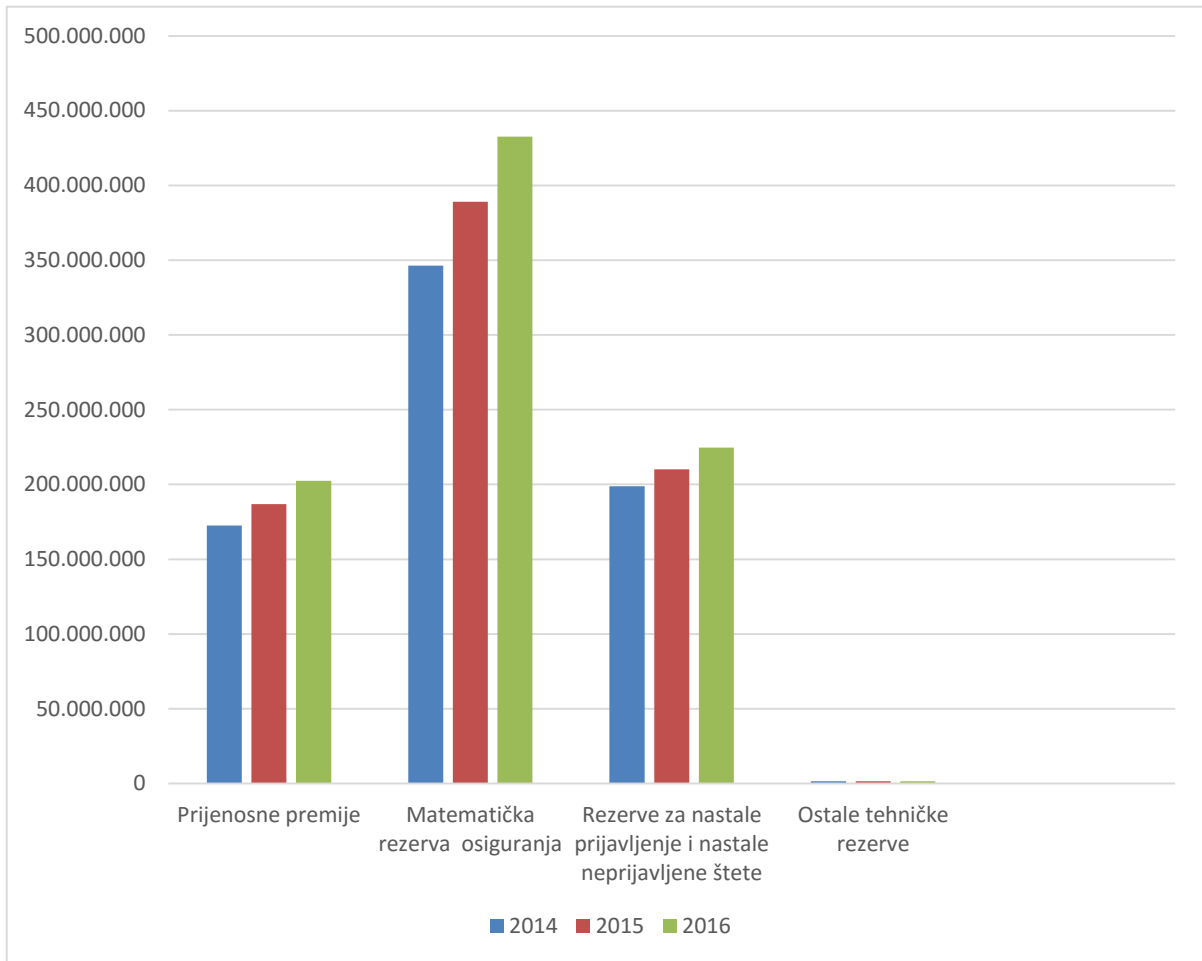
U izvještajnom periodu ukupni kapital je veći za 3,64 % u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja dioničkog kapitala, zakonskih i revalorizacionih rezervi i akumulirane dobiti. Rast kapitala predstavlja jačanje osnove koja služi za izmirenje obaveze prema osiguranicima.

Tehničke rezerve

Društva za osiguranje formiraju iz sredstava premije osigurateljno-tehničke rezerve radi pokrića tekućih i budućih obaveza prema osiguranicima.

Ukupne tehničke rezerve - bruto u 2016. godini iznose 861.445.811 KM i veće su za 9,35 % u odnosu na prethodnu godinu (povećanje tehničkih rezervi u 2015. godini je iznosilo 9,54 %, a u 2014. godini 13,32 %). Tehničke rezerve neživotnih osiguranja iznose 420.042.630 KM, a životnog osiguranja 441.403.182 KM.

Tehničke rezerve čine: prijenosne premije (23,51 %), rezervacije za štete (26,09%), matematička rezerva osiguranja života (50,22 %) te ostale osigurateljno-tehničke rezerve (0,18 %).

Struktura tehničkih rezervi

Matematička rezerva osiguranja života u 2016. godini iznosi 432.617.880 KM i veća je za 11,16 % u odnosu na prethodnu godinu (u 2015. godini povećanje je iznosilo 12,38 %, a u 2014.godini 14,54 %).

Margina solventnosti

Margina solventnosti je pokazatelj adekvatnosti kapitala društva u odnosu na obim njegova poslovanja.

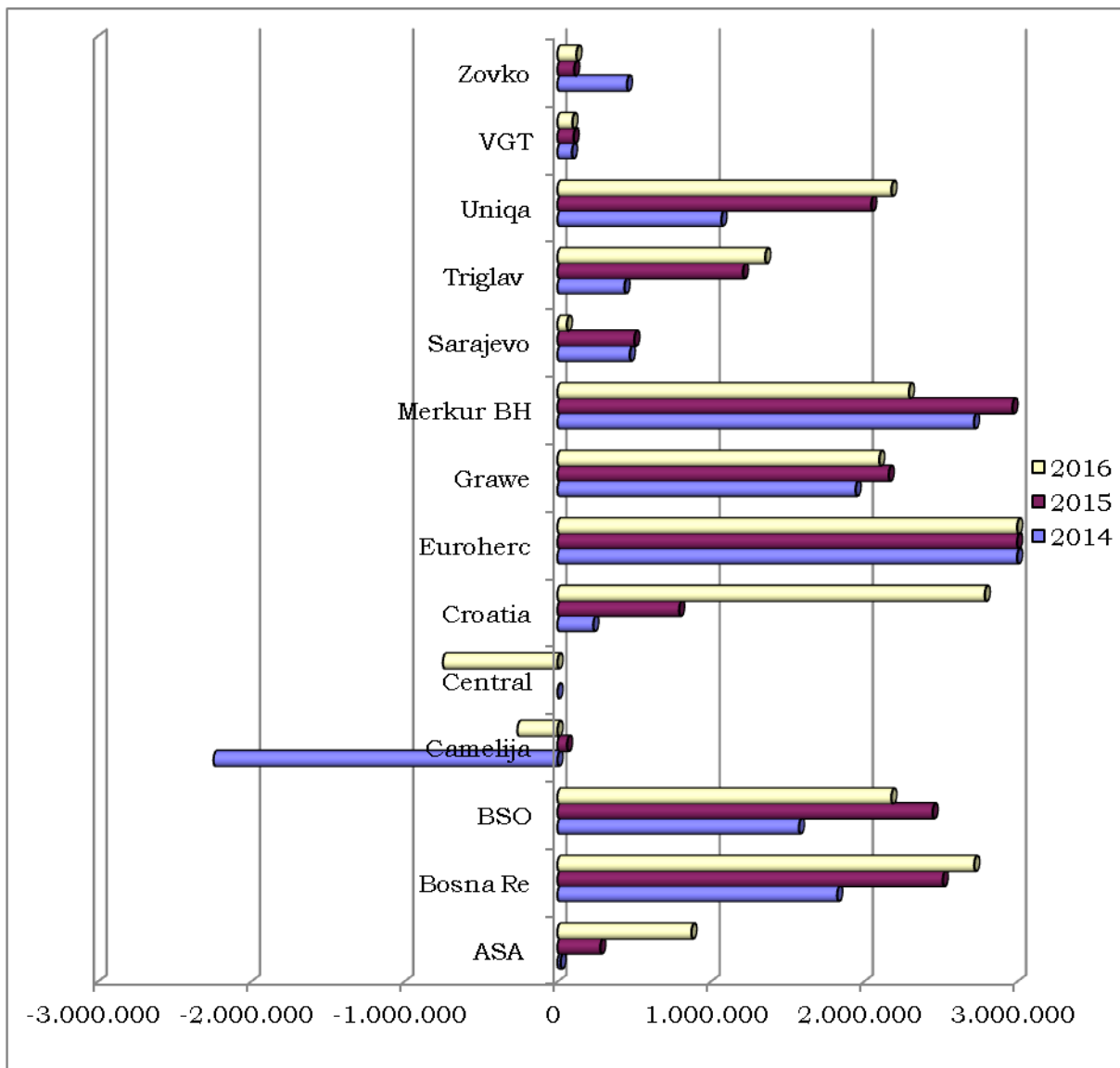
Ukupno obračunata margina solventnosti u 2016. godini iznosi 80.527.569 KM (u 2015. godini iznosi 76.508.526 KM). Od toga, margina solventnosti neživotnih osiguranja 55.300.907 KM (u 2015. godini iznosi 53.783.534 KM) i životnog osiguranja 25.226.662 KM (u 2015. godini iznosi 22.724.992 KM).

(iznosi su u 000 KM)

	OPIS	Neživot	Život
I	OSNOVNI KAPITAL 1+2+3+4-5-6-7	163.039	50.039
1	Uplaćeni dionički kapital iz osnova nominalnog iznosa običnih i trajnih prioriternih nekumulativnih dionica izdanih temeljem novčanih uplata u dionički kapital društva za osiguranje i uplaćeni doprinosi članova DUO	132.217	21.841
2	Dionička premija ostvarena pri uplati običnih i trajnih prioriternih nekumulativnih dionica društva za osiguranje	0	0
3	Rezerve/zakonske i statutarne/ koje ne proizlaze iz obaveza temeljem ugovora o osiguranju (3.1. + 3.2.)	42.182	15.513
3.1.	Zakonske rezerve	32.128	14.629
3.2.	Statutarne rezerve	10.054	884
4	Akumulirane dobiti i dobiti poslije oporezivanja iz posljednjeg obračunskog perioda	20.917	14.364
5	Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine	28.908	0
6	Otkupljene vlastite dionice	0	0
7	Nematerijalna imovina	3.369	1.678
II	DODATNI KAPITAL 8+9+10+11+12	0	0
III	GARANTNI FOND I+II	163.039	50.039
IV	ODBITNE STAVKE 13+14+15	34.163	808
13	Učesnički udio	8.250	0
14	Ulaganja	6	0
15	Nelikvidna sredstva (15.1.+15.2.+15.3.+15.4.+15.5.)	25.907	808
15.1.	Sva potraživanja za koja društvo nije izvršilo procjenu i ispravku vrijednosti u skladu Uputstvu o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih pozicija	11.259	0
15.2.	Udjeli	9.965	120
15.3.	Dionice koje nisu uvrštene na organizovano tržište kapitala	4.637	688
15.4.	Ostala nelikvidna imovina	46	0
V	KAPITAL DRUŠTVA ZA OSIGURANJE III - IV	128.876	49.231
16	Margina solventnosti	55.301	25.227
17	1/3 margine solventnosti	18.434	8.409
18	Najniži Zakonom propisan iznos garantnog fonda (član 54. Zakona)	64.000	21.000
21	Više/manje kapitala V - 18	64.876	28.231
23	Više/manje garantnog fonda III - 18	99.039	29.039

Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz bilansa uspjeha - izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, iskazana ukupna bruto dobit za period 01.01.-31.12.2016. godine iznosi 22.362.766,00KM i veća je u odnosu na isti period prethodne godine za 6,62 %.

Ostvarena bruto dobit u KM

Smanjenje bruto dobiti u odnosu na prethodnu godinu iskazalo je šest društava za osiguranje.

Ostvarena bruto dobit iz poslova neživotnih osiguranja veća je za 27,44 % u odnosu na 2015. godinu, a iz poslova životnog osiguranja manja je za 37,11%.

Prihodi

Društva su u izvještajnom periodu ostvarila ukupan prihod u iznosu 464.970.287,00 KM. U odnosu na prethodnu godinu prihod je veći za 5,12 %.

Ostvareni prihod iz poslova neživotnih osiguranja iznosi 339.010.546,00 KM i veći je u odnosu na prethodnu godinu za 5,82 %. Prihod ostvaren iz poslova životnog osiguranja iznosi 125.959.741,00 KM i veći je za 3,26 % u odnosu na prethodnu godinu.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2014.		2015.		2016.		Index 15/14	Index 16/15
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	365.965	85,75%	386.924	87,47%	406.821	87,49%	105,73	105,14
Prihod od ulaganja	36.987	8,67%	33.219	7,51%	33.850	7,28%	89,81	101,90
Prihod od provizija i naknada	15.115	3,54%	13.587	3,07%	14.934	3,21%	89,89	109,91
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	5.564	1,30%	4.878	1,10%	5.636	1,21%	87,67	115,54
Ostali prihodi	3.145	0,74%	3.736	0,84%	3.730	0,80%	118,79	99,84
Ukupno	426.776	100,00%	442.344	100,00%	464.970	100,00%	103,65	105,12

Struktura prihoda

Najveći iznos prihoda ostvaren je iz poslova osiguranja 412.456.670 KM ili 88,71%. Prihodi po osnovu ulaganja sredstava ostvareni su u iznosu 33.849.918 KM ili 7,28%, dok su ostali prihodi iznosili 18.663.700 KM ili 4,01%.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2014.		2015.		2016.		Index 15/14	Index 16/15
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	271.465	87,23%	285.192	89,02%	301.041	88,80%	105,06	105,56
Prihod od ulaganja	17.533	5,63%	14.412	4,50%	15.484	4,57%	82,20	107,44
Prihod od provizija i naknada	14.428	4,64%	12.934	4,04%	14.284	4,21%	89,65	110,44
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	5.094	1,64%	4.395	1,37%	51.567	15,21%	86,28	1173,31
Ostali prihodi	2.679	0,86%	3.430	1,07%	3.044	0,90%	128,03	88,75
Ukupno	311.199	100,00%	320.363	100,00%	339.011	100,00%	102,94	105,82

Struktura prihoda neživotnih osiguranja

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2014.		2015.		2016.		Index 15/14	Index 16/15
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	94.500	81,76%	101.732	83,40%	105.779	83,98%	107,65	103,98
Prihod od ulaganja	19.454	16,83%	18.806	15,42%	18.366	14,58%	96,67	97,66
Prihod od provizija i naknada	686	0,59%	653	0,54%	650	0,52%	95,19	99,54
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	470	0,41%	483	0,40%	479	0,38%	102,77	99,17
Ostali prihodi	466	0,40%	306	0,25%	685	0,54%	65,67	223,86
Ukupno	115.576	100,00%	121.980	100,00%	125.960	100,00%	105,54	103,26

Struktura prihoda životnog osiguranja

Rashodi

Ukupni rashodi u 2016. godini iznose 442.607.522,00 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 5,04 %.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2014.		2015.		2016.		Index 15/14	Index 16/15
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	199.482	48,18%	202.550	48,07%	207.980	46,99%	101,54	102,68
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	42.972	10,38%	42.295	10,04%	42.967	9,71%	98,42	101,59
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	933	0,23%	1649	0,39%	2.868	0,65%	176,74	173,92
Troškovi pribave	73.470	17,75%	71.570	16,99%	82.276	18,59%	97,41	114,96
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	69.922	16,89%	80.098	19,01%	85.423	19,30%	114,55	106,65
Troškovi ulaganja	2.859	0,69%	2.394	0,57%	2.574	0,58%	83,74	107,52
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	24.186	5,84%	20.661	4,90%	18.375	4,15%	85,43	88,94
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	189	0,05%	151	0,04%	144	0,03%	79,89	95,36
Ukupno	414.013	100,00%	421.368	100,00%	442.608	100,00%	101,78	105,04

Struktura rashoda

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2014.		2015.		2016.		Index 15/14	Index 16/15
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	160.455	51,96%	159.784	52,19%	162.307	50,58%	99,58	101,58
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	-268	-0,09%	-21	-0,01%	46	0,01%	7,84	-
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	933	0,30%	1195	0,39%	1.743	0,54%	128,08	145,86
Troškovi pribave	59.933	19,41%	55.901	18,26%	64.791	20,19%	93,27	115,90
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	57.888	18,75%	68.050	22,23%	72.802	22,69%	117,55	106,98
Troškovi ulaganja	2.237	0,72%	1.832	0,60%	1.879	0,59%	81,90	102,57
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	23.465	7,60%	19.282	6,30%	17.214	5,36%	82,17	89,27
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	4.164	1,35%	131	0,04%	122	0,04%	3,15	93,13
Ukupno	308.807	100,00%	306.154	100,00%	320.903	100,00%	99,14	104,82

Struktura rashoda neživotnih osiguranja

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2014.		2015.		2016.		Index 15/14	Index 16/15
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	39.027	35,69%	42.766	37,12%	45.674	37,53%	109,58	106,80
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	43.239	39,54%	42.316	36,73%	42.922	35,27%	97,87	101,43
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	0	0,00%	454	0,39%	1.125	0,92%	-	247,80
Troškovi pribave	13.537	12,38%	15.680	13,61%	17.486	14,37%	115,83	111,52
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	12.033	11,00%	12.038	10,45%	12.621	10,37%	100,04	104,84
Troškovi ulaganja	621	0,57%	562	0,49%	695	0,57%	90,50	123,67
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	721	0,66%	1378	1,20%	1.161	0,95%	191,12	84,25
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	185	0,17%	20	0,02%	22	0,02%	10,81	110,00
Ukupno	109.363	100,00%	115.214	100,00%	121.705	100,00%	105,35	105,63

Struktura rashoda životnog osiguranja

Štete

U izvještajnom periodu riješene su 101.832 štete ili 85,14% od ukupnog broja prijavljenih šteta . Od navedenog broja 15.789 ili 15,50 % šteta se odnosi štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 86.043 ili 84,50 % na štete koje

su prijavljene i riješene u tekućem periodu. U okviru neživotnih osiguranja broj riješenih šteta iznosi 92.022, a u okviru životnog osiguranja 9.810 šteta.

Koeficijent efikasnosti rješavanja šteta po broju kod neživotnih osiguranja iznosi 84,48 %, dok je kod životnog osiguranja 91,94 %. U okviru neživotnih osiguranja, od ukupnog broja riješenih šteta, 14.934 ili 16,22 % šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 77.088 ili 83,78% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

U okviru životnog osiguranja, od ukupnog broja riješenih šteta 855 ili 8,71 % šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 8.955 ili 91,28 % na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Ukupan iznos riješenih šteta po vrijednosti je 184.361.195,00 KM ili 67,68 % u odnosu na ukupnu vrijednost prijavljenih šteta i na nivou je prethodne godine (67,36 %).

Odnos prijavljenih i riješenih šteta po broju je 85,14 %, a u istom periodu prethodne godine 83,36 %. Od ukupnog iznosa riješenih šteta po vrijednosti 44.197.773,00 KM ili 23,97 % se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 140.163.422,00 KM ili 76,03 % na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Na štete neživotnih osiguranja odnosi se 144.773.853,00 KM ili 78,52 % sa ostvarenim koeficijentom efikasnosti rješavanja šteta 63,34 %. U 2015. godini koeficijent efikasnosti iznosio je 63,37%.

Vrijednost riješenih šteta u životnom osiguranju iznosi 39.587.343,00 KM, a koeficijent efikasnosti rješavanja šteta je 90,34 % i viši je u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 87,89 %.

Podružnice društava sa sjedištem u RS-u su po broju riješile 4.959 šteta ili 81,97% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Ostvareni koeficijent efikasnosti rješavanja šteta je uglavnom na nivou prethodne godine (u istom periodu 2015. godine koeficijent je iznosio 80,76 %).

Ukupan iznos riješenih šteta po vrijednosti je 12.378.711,00 KM ili 54,40 % od ukupno prijavljenih šteta.

Od ukupnog iznosa šteta, podružnice društava iz RS-a su u okviru poslova životnog osiguranja po broju riješila 48 odštetnih zahtjeva ili 96,00 % od ukupnog broja prijavljenih šteta. Ostvareni koeficijent efikasnosti rješavanja šteta je neznatno veći u odnosu na prethodnu godinu (u istom periodu 2015. godine koeficijent je iznosio 95,83 %). Ukupan iznos riješenih šteta životnog osiguranja po vrijednosti iznosi 81.910,00 KM ili 97,92 % od ukupnog iznosa prijavljenih šteta, (u istom periodu prethodne godine koeficijent je iznosio 96,71%).

Reosiguranje

Društva reosiguranjem vrše tzv. izravnavanje rizika i zaštitu osiguravatelja od šteta sa većim vrijednostima, koje mogu ugroziti poslovanje društva, te na taj način vrše disperziju rizika koji omogućava stabilnije poslovanje i blagovremeno izmirenje obaveza prema osiguranicima.

Udio premije predat u reosiguranje iznosi 40.897.303 KM (u 2015. godini iznosi 42.562.444 KM), što predstavlja 9,2% ukupne obračunate bruto premije.

Šifra	Vrsta osiguranja	Premija	Učešće neživot/život	Učešće ukupno
01	Osiguranje od nezgode	2.289.481	6,10	5,60
02	Zdravstveno osiguranje	896.812	2,39	2,19
03	Osiguranje cestovna vozila izuzev vozila na tračnicama	9.714.003	25,87	23,75
04	Osiguranje tračnih vozila	0	0,00	0,00
05	Osiguranje zračnih letjelica	0	0,00	0,00
06	Osiguranje plovila	569	0,00	0,00
07	Osiguranje robe u prevozu	785.630	2,09	1,92
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	8.524.155	22,70	20,84
09	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	7.083.870	18,87	17,32
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	3.992.447	10,63	9,76
11	Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice	24.747	0,07	0,06
13	Osiguranje od opšte civilne odgovornosti	2.676.345	7,13	6,54
14	Osiguranje kredita	1.014.946	2,70	2,48
16	Osiguranje od različitih finacijskih	533.180	1,42	1,30

	gubitaka			
18	Osiguranje pomoći	11.794	0,03	0,03
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		37.547.978	100,00	91,81
19*	Životno osiguranje	2.306.747	68,87	5,64
19**	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	1.042.578	31,13	2,55
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		3.349.324	100,00	8,19
SVEUKUPNO		40.897.303		100,00

Premija predata u reosiguranje

Posmatrano po vrstama osiguranja, najveći prenos rizika u reosiguranje je kod osiguranja imovine (08 i 09) i kasko osiguranja (03) i iznosi 25.322.028 KM (u 2015. godini 28.549.055 KM) ili 67,44%. Navedeno odgovara karakteristikama posla tih vrsta osiguranja i obimu preuzetih rizika.

Važan faktor stabilnosti poslovanja društva je adekvatan prenos rizika u reosiguranje.

Kada je riječ o reosiguranju Društva u Federaciji imaju više zaključenih ugovora proporcionalnog reosiguranja u odnosu na neproporcionalno reosiguranje. Kod proporcionalnog osiguranja više je zastupljeno kvotno u odnosu na ekscedentno.

Zastupljenost vrste ugovora o reosiguranju prikazano je u kako slijedi:

Proporcionalno		Neproporcionalo	
kvota	ekscedent	XL	Stop loss
50%	35%	15%	0%

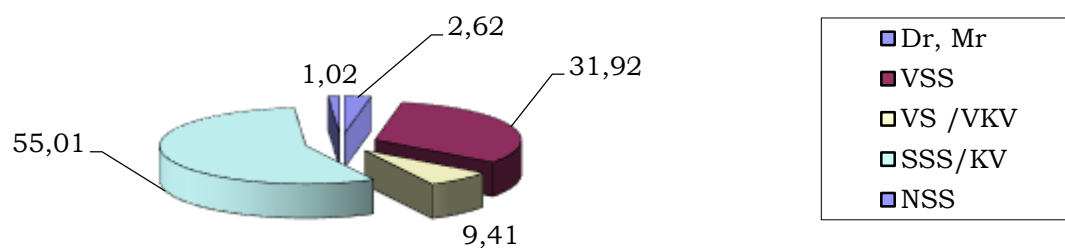
U kvotnom reosiguranju, koje je jednostavniji model reosiguranja, najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti. U ekscedentnom reosiguranju također najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti.

Društva za osiguranje najviše koriste kombinaciju kvotnog i ekscedentnog reosiguranja tzv. kvotno-ekscedentni ugovor. Od neproporcionalnih reosiguranja jedino je zastupljeno XL i to za vrstu osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila.

Društva su u 2016. godini koristila i saosiguranje kao vid zaštite od velikih šteta i to uglavnom kada su veliki osiguranici u pitanju.

Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih

U sektoru osiguranja (13 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje) na dan 31.12.2016. godine, broj zaposlenika iznosio je 2.741 (u 2015. godini je iznosio 2.544, a u 2014. godine 2.558 zaposlenika).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih
